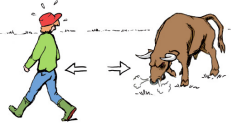

Så får du en säker djurhantering av nöt på bete!

Lotten Wahlund
lotten.wahlund@jti.se
 010-516 69 45

JTI – Institutet för jordbruks- och miljöteknik

Jordbruksverket
 FoU-dag
 2015-03-05

ingår i SP-koncernen

Pågående & avslutad forskning på JTI

- "Lugn och säker hantering av utegående nötkreatur" (pågående)
- Risk Factors for Occupational Injuries during Cattle Handling on Swedish Dairy Farms
- Olycksrisk vid flytt av utegående nötkreatur
- Utedrift av dikor med tält som väderskydd

Fördelar/nackdelar med betande nötkreatur

- + Billigt foder
- + Låga kostnader för inhysning
- + Främjar djurhälsan och djurvälståndet
- + Främjar biologisk mångfald

- Risk för skador vid hantering av djur i fält
 - Skilja ifrån och sortera djur
 - Flytta och transportera djur

- Upptrampad mark
- Arbetsinsatsen?

Varje år inträffar flertalet allvarliga olyckor vid hantering av nötkreatur och ibland även dödsfall...

Exempel på rapporterade skador:

- "Sparkad i huvudet vid lastning på transport"
- "Omkull knuffad och trampad av kviga vid betesläpp"
- "Nedtrampad av en tjur"
- "Sparkad i huvudet vid lastning av en ko som skulle till slakt"

Ca 2 dödsfall per år orsakas av nötkreatur!

Lugn och säker hantering av utegående nötkreatur

– en effektiv åtgärd för att förbättra arbetsmiljön och undvika farliga situationer

Low Stress Stockhandling (LSS)

JTI - Qiuqing Geng, Eva Salomon, Lotten Wahlund
 SLU – Sophie Atkinsonson

LSS - metoden

Grundläggande instinkt hos nötkreatur

1. Djuren förflyttar sig åt det håll de tittar
2. Djuren vill se vad som pressar dem
3. Djuren vill ha "preasure & release"
4. Djuren behöver tid till att fokusera på nära håll

Principer för metoden

1. Lär djuren att röra sig ifrån tryck (preasure) – rör dig mot och ifrån "flight zone"
2. Ge och släpp försiktigt på trycket vid rätt tillfälle
3. Stå aldrig helt still
4. Placera dig så djuren ser var du är

Vad har vi gjort i projektet?

Fält studier på 10 gårdar

Fas 1 Medverkan vid djurhantering på alla gårdar med bakgrundmätning av arbetstidsåtgång, risk för olyckor, djurskötarens och djurens beteende vid hantering och djurskötarens hjärtfrekvens.

Fas 2 Teoretisk och praktisk utbildning av djurskötarna i LSS-metoden

Fas 3 Utvärdering av metoden genom mätningar (samma som fas 1) ca 6 mån efter utbildningen

Fas 4 Uppföljning – vad hände sen? Vad fungerar bra, vad fungerar mindre bra? Ca 1 år efter utbildningen

Preliminära resultat och slutsatser

- Medverkande i projektet har fått större medvetenhet om risker vid djurhantering och hur man kan förebygga dessa
 - Djurskötarna har blivit "bättre" på att hantera sina djur (smidigare och säkrare)
 - De kommuniserar "bättre" med djuren genom att använda sitt kroppsspråk
 - Metoden kräver regelbunden "träning" både av djurskötaren och av djuren för att uppnå bästa resultat
 - Pressa inte djuren för hårt – vänta ut dem!
-

Funderingar för framtiden

- Att flytta djur med transport kräver arbetstid – driva hem djuren istället?
 - Ingå i utbildning på naturbruksskolor och för poliser och brandmän
 - Kan metoden fungera för andra djurslag?
-